

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUS UUDISTUU – MIKSI JA MITEN?

JOHANNA RELLMAN
Ayl, koulutusasiantuntija
Tays, yhtymähallinto

PUOLIJOEEN- TUULOSEN RAPORTTI

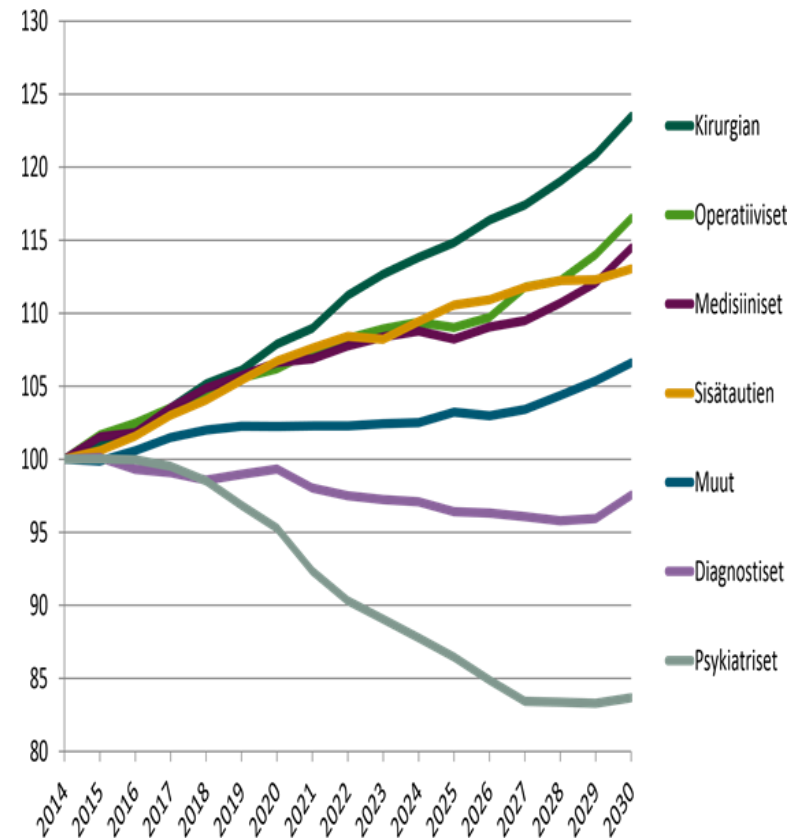
- Erikoislääkärikoulutus vaatii kehittämistä
- Tarvitaan valtakunnallista ohjausta

Koulutuksen hallintovastuu siirtyi v. 2015
OKM:sta Sosiaali- ja terveysministeriöön

→ koordinaatiojaosto

- erikoislääkäritilanteen selvitykset
- toimenpideohjelma

★ 10 vuotta! ★

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN UUDISTUS - TAVOITTEET

1. Koulutuksen laadun parantaminen
2. Koulutusmäärien ohjaaminen

MITÄ PITÄÄ KEHITTÄÄ?

Onko totta, että

- Työskenteleminen x vuotta paikassa y varmistaa erikoislääkärin taidot?
- Tentti on paras tapa arvioida osaamista?
- Hyvä erikoislääkäri on automaattisesti myös hyvä opettaja?
- Paras tapa opettaa, on heittää juniori syvään päähän ja katsoa osaako se uida?

TOIMENPIDEOHJELMA V.2017-2019

Opiskelijavalinta ja koulutusmäärät	Koulutus rakenne ja rahoitus	Koulutuksen sisältö ja laatu
Peruskoulutuksen tarve arvioidaan lähivuosina ministeriöiden ja yliopistojen yhteistyönä	Palvelujärjestelmään luodaan "koulutusväylät"	Erikoisalakohtaiset osaamistavoitteet ja koulutussisältö määritellään → osaamisperustaisuus
Erikoislääkärikoulutuksen tarvearvio toistetaan 2018	Lainsäädäntö uudistetaan joustavammaksi (50/50 sääntö, tentti)	Koulutussopimukset (yliopisto-palvelujärjestelmä) Auditointi
Erikoislääkärikoulutukseen luodaan valintamenettely	Annetaan asetus EVO-koulutusrahoituksesta (96 Me/v. 2018)	Erikoistumiskoulutuksen sähköinen seurantajärjestelmä
Valintaa tukemaan tuotetaan materiaalia (järjestöt, YO)	Rahoitus myös yliopistoille koulutuksen seurantaan ja ohjaukseen (3 Me/v)	Valtakunnallinen lokikirja
Valmistuville lääkäreille annetaan uravalinnan ohjausta		Oppimisen arvioinnin kehittäminen

Koordinaatiojaosto

Ministeriöt
Yliopistot
Palvelujärjestelmä
Lääkärijärjestöt
Erikoistuvat

Vastuutehtävät
Koordinoitu yhteistyö

OY
Sähköinen
seurantajärjestelmä ja
tentti
Janne Liimatainen ja ?

TY

EHL painopiste,
opiskelijoiden
ohjaus
Mika Martikainen

ITY

Koulutuksen laatu
Terhi Savolainen

Valtakun-
-nallinen
AJT

HY

Osaamisperustaisuus
Leila Niemi-Murola

TAY

Koulutustarve
Valintamenettely
Johanna Rellman
Kristiina Tolvanen

Mitä on erikoislääkärikoulutuksen laatu?

Suunnitelmallisuutta

- riittävä perehdytys, koko koulutusaikaa koskevaa sijoitussuunnitelma
- oppimistavoitteet on määritelty ja niiden saavuttamista seurataan (lokikirja, portfolio)
- säännölliset yksikön sisäiset ja ulkopuoliset (10 pv/v) koulutukset
- säännöllinen oppimisen seuranta ja arviointi, kehityskeskustelut vuosittain

Opettamisen osaamista

- asianmukaiset työskentely- ja opiskelutilat, oppimateriaalin sähköinen saatavuus
- erikoislääkäreillä on riittävä kliininen osaaminen
- kouluttamiselle on varattu aikaa
- kouluttajilla on pedagogista koulutusta, jota täydennetään
- erikoistuvalla on nimetty tutorlääkäri ja säännöllisiin tapaamiseen on varattu aikaa

KOULUTUKSEN LAADUN PARANTAMINEN BY MANSE

Koulutusvastuulääkäri kaikille erikoisaloille

- Eri-koulutuksen koordinaatiovastuu yhteistyössä professorin/koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa
- Yhteydenpito eri koulutuspaikkojen (keskussairaalat, muut sektorit) välillä
- Perehdytys, toimipaikkakierto, reunapalvelut jne.

→ Osa-aikainen tehtävä, palkkaporkkana

→ Mahdollistaa osaamisperustaisen koulutuksen toteuttamisen tulevaisuudessa

Kouluttajien pedagoginen koulutus

- Opettaminen ja oppiminen, palautteen antaminen, opiskelijan arviointi
- 1 + 3 lähipäivää
- Pilottikurssi (20 osallistujaa) syksyllä 2018, orientaatiopäivä to 31.5.

Erikoistuvien vanhimmat, ”kapteenit”

- Ensimmäinen verkostotapaaminen tammikuussa

MIKÄ ON KOULUTUSVÄYLÄ?

Erikoistuvien virkapooli

”Erikoistuvalla tarjotaan viideksi tai kuudeksi vuodeksi koulutusväylä, jossa on mietitty etukäteen vaadittavat erikoistumispaikat joko terveyskeskuksessa, keskussairaalassa tai yliopistosairaalassa”.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma

”Tämä tarkoittaisi, että erikoistuvalla tehtäisiin joustava ja yksilöllinen suunnitelma koulutuksen sisällöstä, koulutuspaikoista ja aikatauluista”.

Kysely 6. vuosikurssin lääketieteen opiskelijoille 2/2017 "Valmistuminen"-seminaarin yhteydessä, n = 99.

Kysymykset:

Oletko jo valinnut oman erikoisalasi (yhden tai useamman vaihtoehdon)?

Mikä asia ratkaisi valintasi?

Mitkä ovat mielestäsi 2 tärkeintä asiaa valintamenettelyn suunnittelussa?

Ortopedi &
traumatologia

- Ei jaksaa raskaita potilaita,
jotka eivät ole valmiita
muuttamaan elintapaan
(yleistää ketäde muutet ok)

① .EN
• MIKÄ KILVUNOSTAA

② HAKU VASTA KUN 1 V.
• TYÖKOKEMUSTA
• TIEDELLISET ANSIOT HUOMIOT
OAAW

1. en ole valinnut
2. Ei jaksuri nyt kiinnostaa
mieltäni vielä erikoistumista.
Mieluummin TEISSA KUN keskityn
kapeaan sivuun lääketieteisiin loppu-
elämään. Mahdollista etten edes
erikoistun.

ERIKOISALAVALINNAT

Erikoisalavalinnat
(1-2 vaihtoehtoa
ilmoittaneet)

Kirurgia	11
Yleislääketiede	9
Naistentaudit	4
Psykiatria	4
Radiologia	3
Lastentaudit	2
Silmätaudit	2
Akuuttilääketiede	2
Syöpätaudit	2
Sisätaudit	2
Fysiatria	1
KNK	1
Kl. Mikrobiologia	1
Yht.	44

**40 % vastaajista
ei ollut vielä
valinnut lainkaan
omaa erikoisalaa.**

1/4 vastaajista
ilmoitti
tehneensä
alavalinnan.

1/3 oli
mielessään 2-4
kiinnostavaa
erikoisalaa.

MIKÄ RATKAISI ERIKOISALAVALINNAN?

Henkilökohtainen kiinnostus ja alan monipuolisuus ovat tärkeimmät valintaperusteet.

Työllistymismahdollisuudet vaikuttavat aiempaa enemmän erikoisalan valintaan.

Perusopintojen, amuessauurien ja kesätöiden aikaiset kokemukset ohjaavat nuoren lääkärin erikoisalavalintaa.

Mikä ratkaisi alavalinnan?

Kiinnostavuus	42
Työllisyysnäkymät	38
Kokemus alasta opinnoissa tai töissä	27
Monipuolisuus	25
Ei päivystystä	15
Operatiivisuus, käden taidot	14
Kokonaisvaltaisuus	11
Paikkakunnan vapaus, perhesyyt	11
Mahdollisuus tutkimustyöhön	6
Työkaverit	5
Laaja potilasmateriaali	4
Nopeatempoisuus	4
Ei potilaita	3
Privaattimahdollisuus	3
Kutsumus	2
Päivystysmahdollisuus	2
Sattuma	2
Suppea ala	2
Työnkuvan joustavuus	2
Palkka	1
Pitkät potilassuhteet	1

VALINTAMENETTELY - KANDINÄKEMYS

Nykyisistä epämääräisistä valinnoista pitää päästä läpinäkyvään ja oikeudenmukaiseen käytäntöön.

Soveltuvuuden ja motivaation tulee olla tärkeimmät valintakriteerit.

- Tämän arvioinnissa parhaat keinot ovat haastattelu ja koeaika.

Erikoisalavalintaa ei pidä joutua tekemään heti peruskoulutuksen jälkeen.

- Pitää olla mahdollisuus kokeilla eri aloja ja saada työkokemusta, joka pitää huomioida valinnassa.

Tieteellinen ansioituminen pitää huomioida, mutta sen painoarvo ei saa olla liian suuri.

- ”Tenttikin on parempi vaihtoehto kuin väitöskirjan vaatiminen”

Koulutusväylien pitää olla suunnitelmallisia, elämäntilanteen mukaan joustavia ja erikoisalaa pitää pystyä vaihtamaan.

- Koulutuksen pitää perustua työvoimatarpeeseen.

MITEN ERIKOISLÄÄKÄRIMÄÄRIÄ VOI OHJATA?

Opiskelijoiden informaatio-ohjaus

Valintamenettely erikoislääkäriskoulutukseen

Yliopistot suunnittelevat yhdessä (koulutussuunnittelija Kristiina Tolvanen)

- kaikille erikoisaloille yhtenäiset valintaperusteet
- haku 2 krt vuodessa, voi valita useamman hakukohteen (1 kohde esim.= neurologia/OY)
- monipuoliset valintaperusteet:

alkupisteytys (työkokemus, tieteelliset ansiot)

motivaatiokirje

haastattelu (strukturoidu, useampi haastattelija)

koeaika

- Lausuntokierros juuri päättynyt, AJT kokous kesäkuussa
- Valmis malli 8/2018 → ehdotus koordinaatiojaostolle → valinta käyttöön syksyllä 2019?

KAIKKI LÄÄKÄRIT EIVÄT TULEVAISUUDESSAKAAN ERIKOISTU – ENTÄS ULKOMAILTA TULEVAT?

80% lääkäreistä erikoistuu työuransa aikana.

Suurimmat kohdemaat

Lukuvuosina 2011–2017

Kelan opintoetuustilasto 2016-2017

Tutkintoa ulkomailla suorittavat lääketieteen opiskelijat

Lukuvuosi 2016–2017, %

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUSTA PITÄÄ LISÄTÄ

Reilut 500 → vähintään 600 uutta erikoislääkäreä/vuosi

Fysiatria

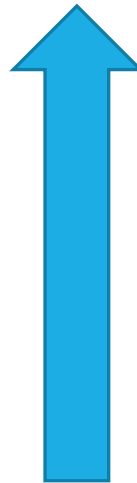
Keuhkosairaudet

Psykiatrician alat

Laboratoriolääketieteen alat

Yleislääketiede

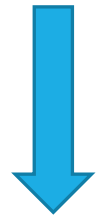
Neurologia, radiologia,
reumatologia, syöpätaudit
ym.

Ortopedia

Plastiikkakirurgia

Silmätaudit

MISTÄ JUNIOREILLE KOULUTTAJAT?

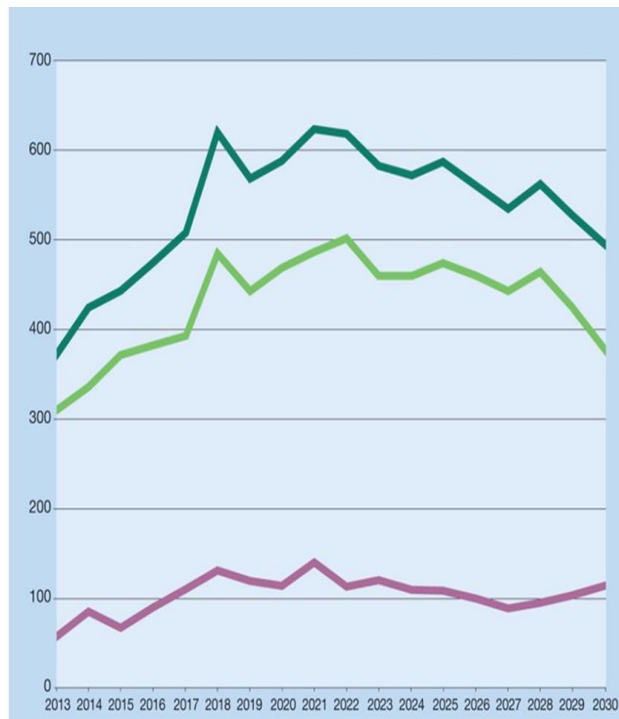
50 % nykyisistä erikoislääkäreistä saavuttaa eläkeiän v. 2030 mennessä

Kuvio 35 | Figure 35

Vuosittain 65 vuotta täyttävien lääkärien määrä 2012–2030

Number of physicians turning 65 per year, 2012 to 2030

— Lääkärit yhteensä
Physicians total
— Erikoislääkärit
Specialists
— Erikoistumattomat lääkärit
Physicians without specialisation

Lähde: Suomen Lääkäriliitto
Source: Finnish Medical Association

JOHANNA BELLMAN
apulaisylilääkäri,
koulutusasiantuntija
TAYS, yhtymähallinto

Erikoisalan valinnassa painavat kiinnostus, kokemukset ja työllisyysnäköymät

Tampereen yliopistosta viime kevään valmistuneista lääkäreistä vain neljäsosalla oli erikoisala valittuna opintojen päättyessä. Nuoret lääkärit pitivät tärkeänä, että he pääsevät kokeilemaan eri aloja, ja työkokemus pitäisi ottaa huomioon myös erikoislääkärikoulutuksen valintamenettelyssä.

Nuoret lääkärit eivät halua joutua tekemään erikoisalavalintaa heti peruskoulutuksen päättyessä, vaan haluavat kokeilla useampia aloja. Koulutusväylien halutaan olevan suunnitelmallisia ja elämäntilanteen mukaan joustavia, ja erikoisalaa pitää myös pystyä vaihtamaan. Koulutuksen pitää myös perustua työvoimatarpeeseen.

Tällaisia linjauksia esittivät Tampereen yliopistosta viime keväänä valmistuneet lääkärit, joille tehtiin 6. vuosikurssin kevätseminaarissa

Vain neljäsosa vastaajista oli valinnut alan, jolle aikoo erikoistua.

TAULUKKO 1.

Oletko jo valinnut oman erikoisalasi?
(yksi tai kaksi vaihtoehtoa)

Kirurgia	11
Yleislääketiede	9
Naistentaudit	4
Psykiaatria	4
Radiologia	3
Lastentaudit	2
Silmätaudit	2
Akuuttilääketiede	2
Syöpätaudit	2
Sisätaudit	2
Fysiatria	1
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	1
Kliininen mikrobiologia	1

Lääkäri 2018-
tutkimukseen
painopistealueeksi
erikoislääkärikoulutus

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN UUDISTUS - TAVOITTEET

1. Koulutuksen laadun parantaminen
2. Koulutusmäärien ohjaaminen

Paloja pitää laittaa rohkeasti paikalleen, jotta kuva alkaa muodostua!

Kiitos!

